

Avoim julkaiseminen

Erikoiskirjastojen ja tietopalvelujen verkoston
vuosikokous 26.11.2019

Arja Tuuliniemi, Kansalliskirjasto / FinELib

Avoimen julkaisemisen linjaukset Suomessa

- Tutkimusjulkaisujen avoimen saatavuuden linjauksen ensimmäinen osa julkaistu (<https://avointiede.fi/julkaisut/linjaus>)
 - Lehti- ja konferenssiartikkeleiden avoin saatavuus 2020-2025
 - Tavoite: kaikki uudet tieteelliset julkaisut tulevat välittömästi avoimiksi julkaisuhetkellä
 - kokonaiskustannukset eivät saa nousta
 - tutkijoiden tasavertaisuus

Avoimen julkaisemisen linjaukset Suomessa - tavoitteet

- Tiukka aikataulu: voimaan 1.1.2020, vuonna 2022 julkaisut välittömästi avoimia
- Kokonaishinnat läpinäkyviä ja julkisia
- Julkaisujen jatkokäyttö: CC-lisenssi
- Julkaisumalli Suomessa julkaistavien artikkeleiden välittämälle avoimuudelle
- https://avointiede.fi/sites/avointiede.fi/files/tutkimusjulkaisujen_avoin_saatavuus2019.pdf
- Seuranta: tutkimustietovaranto

Avoimen julkaisemisen linjaukset globaalisti

- OA2020 Progress Report <https://oa2020.org/progress-report-nov2019/>
 - Accelerating the transition to Open Access
 - Yhdessä n. 45 000 avointa artikkelia
- cOAlition S / Plan S
 - Rahoittajat (24) avoimuutta kohti, ml. Suomen Akatemia
 - *From 2021, scientific publications that result from research funded by public grants must be published in compliant Open Access journals or platforms.*
 - Transformative agreements

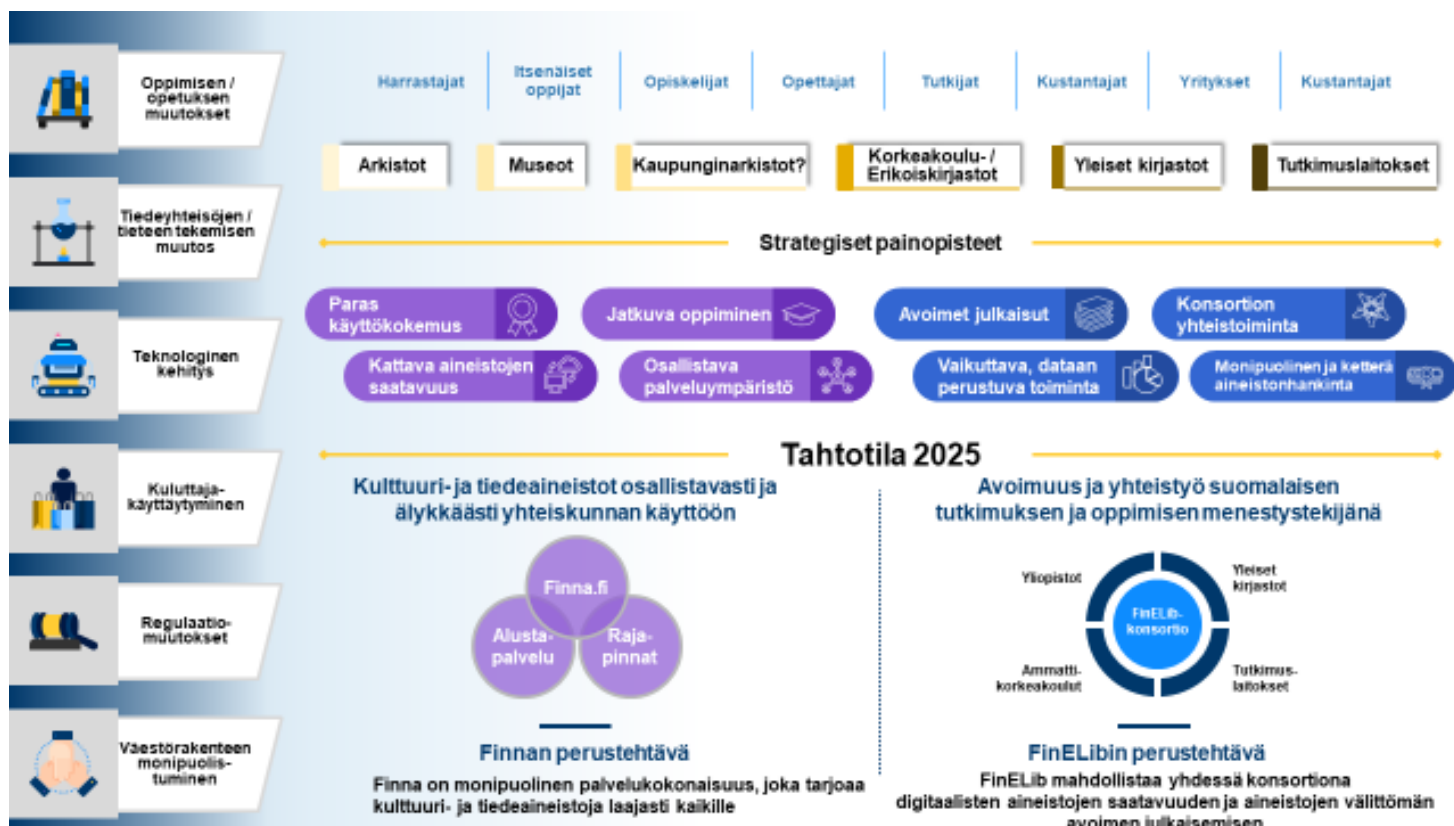
Kääritään hihat ja käydään hommiin!

- Neuvottelut transformatiivisista sopimuksista
- Vaihtoehtoiset oa-kanavat
- Tiedonkeruu kustannuksista ja julkaisuista
- Yhteiset tavoitteet
- Kansallinen ja kv. yhteistyö
 - ESAC-sopimusrekisteri <https://esac-initiative.org/about/transformational-agreements/agreement-registry/>
 - Tuoreimmat transformatiiviset sopimukset:
 - Ruotsi + Elsevier
 - Carnegie Mellon University + Elsevier

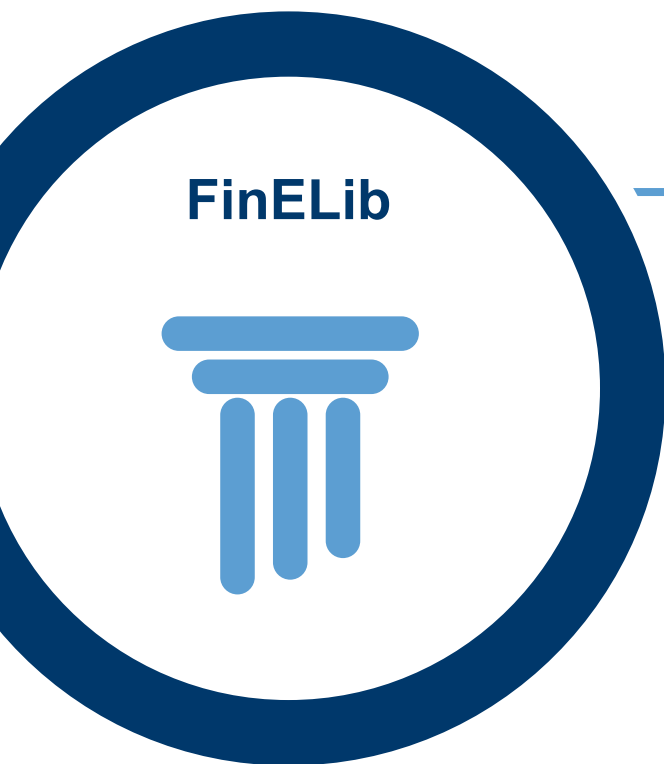
Entä siirtymäkauden jälkeen?

- Yhä enemmän avoimia julkaisuja globaalisti
 - Julkaisukulttuurin muutos välittömästi avoimeen julkaisemiseen
 - Julkaisujen lukijakunta kasvaa
- Muutokset rahavirroissa
- Miten varmistetaan, että riippuvuus kv. kustantajista ei lisäännä?
- Mistä palveluista kustantajille maksetaan / halutaan maksaa avoimen julkaisemisen aikana?
- Mikä on kohtuullinen julkaisukustannus?

Finna- ja FinELib-palvelujen tulevaisuuden visiointi 2025 - luonnos

FinELib perustehtävä

**FinELib mahdollistaa yhdessä konsortiona
digitaalisten aineistojen saatavuuden ja
aineistojen välittömän avoimen
julkaisemisen**

Hankkimalla tehokkaasti laadukkaita aineistoja ja
palveluja

Lisäämällä aineistojen avoimuutta

Tekemällä aktiivisesti yhteistyötä kansallisesti ja
kansainvälisesti

FinELib tahtotila 2025

**Avoimuus ja yhteistyö
suomalaisen tutkimuksen ja
oppimisen menestystekijänä**

Avoimuus

Valtaosa tutkijoiden julkaisuista on välittömästi avoimia. Konsortio mahdollistaa omalta osaltaan avoimen julkaisemisen ja tekee kansallista ja kansainvälistä yhteistyötä tämän edistämiseksi.

Yhteistoiminta

Konsortion yhteistyö mahdollistaa avoimen julkaisemisen. Konsortiossa tehdään tiivistä yhteistyötä jäsenorganisaatioiden johdon, tutkijoiden ja asiantuntijoiden välillä. Konsortion toimintamalli ja päätöksenteko on ketterää ja joustavaa.

Uudet asiat ja ilmiöt

Uusien asioiden, ilmiöiden ja aineistotyyppien tunnistaminen ja tutkiminen konsortion ulkopuolisten toimijoiden kanssa.

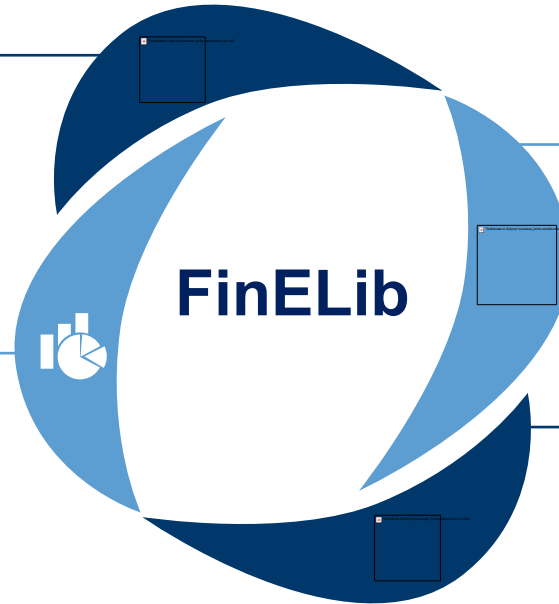
Strategiset painopisteet

Avoimet julkaisut

Kotimaisten ja kansainvälisten tiede- ja ammattijulkaisujen tulee olla avoimesti kaikkien käytettävissä. FinELibiin kuuluvien organisaatioiden tutkijoilla on mahdollisuus julkaista tutkimuksensa avoimena ilman lisäkustannuksia.

Vaikuttava, dataan perustuva toiminta

Konsortio rakentaa avoimen julkaisemisen kulttuuria Suomessa ja kansainvälisesti yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. FinELib hyödyntää julkaisuvirtoihin ja julkaisujen rahoitukseen liittyvää dataa neuvotteluissa kustantajien ja yhteistyökumppanien kanssa, vaikuttavuuden osoittamisessa sekä avoimen julkaisemisen infrastruktuurin kehittämisessä.

Monipuolinen ja ketterä aineistohankinta

Tutkijoilla, opettajilla ja opiskelijoilla on käytössään relevantit ja korkealaatuiset aineistot entistä monipuolisemmin. Konsortio hankkii aineistoja ketterästi yhteistyönä, jotta organisaatiot voivat hyödyntää aineistoja käyttötarpeisiinsa.

Konsortion yhteistoiminta

Konsortion kulttuuri ja toiminta on avointa, dynaamista ja perustuu keskinäiseen luottamukseen. Avoin julkaiseminen edellyttää konsortiolta yhteistyötä jäsenorganisaatioiden johdon, tutkijoiden ja asiantuntijoiden kanssa. Avoimeen julkaisemiseen siirtymisen nopeat ennakoimattomat muutokset edellyttävät ketteryyttä ja konsortion yhteistyötä uusien asioiden tunnistamisessa ja kehittämisessä.

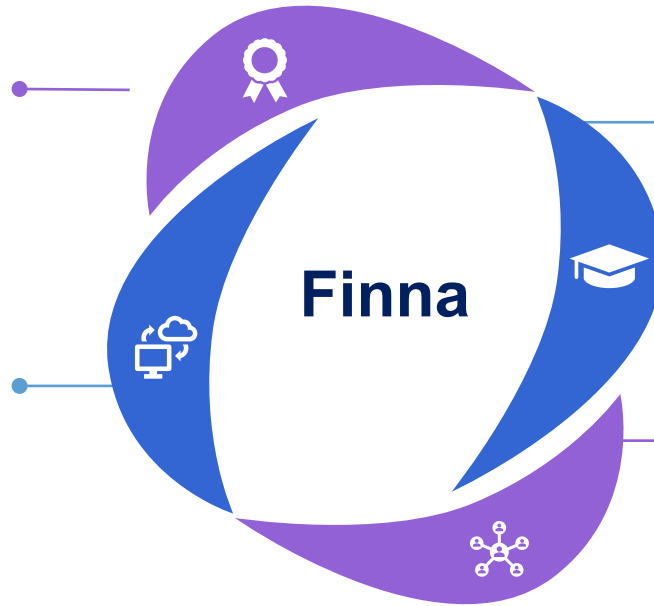
Strategiset painopisteet

Paras käyttökokemus

Käyttäjälähtöinen palvelu luo parhaan kokemuksen erilaisille käyttäjille. Käyttäjien eri tarpeet ja kiinnostukset voidaan tunnistaa ja heille tarjotaan älykkäästi kiinnostavia aineistoja. Käyttäjä saa läpinäkyvästi ja personoidusti monipuolista **sisältöä** tiede- ja kulttuuriperintöorganisaatioiden laajasta tarjonnasta. Tiedon haku ja aineistojen käyttö on helppoa ja Finnan kautta tarjottavat palvelut toimivat saumattomasti yhdessä.

Kattava aineistojen saatavuus

Aineistojen tarjonta laajenee ja monipuolistuu. Kulttuuri- ja tiedeaineistot ovat entistä laajemmin saatavilla. Finnan avulla käyttäjillä on helppo pääsy avoimiin oppimateriaaleihin, avoimiin julkaisuihin ja pääsynhallintaa edellyttäviin aineistoihin.

Jatkuva oppiminen

Finna tarjoaa elämyksellistä oppimista ja tietoa elämän eri vaiheissa. Jatkuva oppiminen on sivistystä tukevaa toimintaa, jossa kulttuuri- ja tiedeaineistoja on laajasti saatavilla kaikilla oppiasteilla, työelämässä sekä itseopiskelua varten.

Osallistava palveluympäristö

Finna on osa kulttuuriperintöverkostoa, joka muodostuu käyttäjä-, kehittäjä- ja suunnittelijayhteisöistä ja näiden yhteistyöstä. Yhdessä verkosto luo palveluympäristön, jossa jokaisella on mahdollisuus osallistua ja vaikuttaa verkoston kehitykseen. Finna luo käyttäjille mahdollisuuden dialogiin ja keinoja rikastaa palvelun tarjontaa.

Verkostoyhteistyö ja kumppanuuksien hyödyntäminen

Kiitos!

<http://finelib.fi>

arja.tuuliniemi@helsinki.fi

finelib@helsinki.fi